Dosarul nr. 3r-583/23; (2-23165724-02-3r-29112023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (judecător Guzun Corneliu)

D E C I Z I E

04 decembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore

examinând recursul depus de avocatul Corceac Sorin, în interesele recurentului Vlad Alexandru, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 24 noiembrie 2023, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vlad Alexandru și Brenici Mircea către Comisia Electorală Centrală, Consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1, Consiliul electoral al circumscripției electorale sătești Colonița nr.1/1, Zaporojan Angela – concurent electoral, privind anularea actelor administrative

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La data de 20 noiembrie 2023 Vlad Alexandru și Brenici Mircea au depus o cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1, Consiliului electoral al circumscripției electorale sătești Colonița nr.1/1, Angela Zaporojan, solicitând anularea hotărârii nr. 195 din 05 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1 și a deciziilor pe marginea căii prealabile a Comisiei Electorale Centrale, expuse în scrisorile nr. CEC-8/3749 și nr. CEC-8/3750 din 16 noiembrie 2023; anularea rezultatelor alegerilor Primarului s. Colonița, petrecute la 05 noiembrie 2023, în cadrul cărora a fost desemnată câștigător Angela Zaporojan; invalidarea rezultatelor alegerilor Primarului s. Colonița, petrecute la 05 noiembrie 2023, prin care s-a desemnat câștigător Angela Zaporojan, cu petrecerea alegerilor repetate și excluderea din cursa electorală a candidatului Angela Zaporojan.

Poziția instanței de fond.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 24 noiembrie 2023, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vlad Alexandru și Brenici Mircea (f.d. 35-36).

Solicitarea recurentului:

La data de 27 noiembrie 2023 avocatul Corceac Sorin, în interesele recurentului Vlad Alexandru, a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 24 noiembrie 2023, solicitând anularea încheierii primei instanțe cu adoptarea unei noi încheieri privind primirea acțiunii și remiterea acesteia pentru examinare în prima instanță. (f.d. 40-43)

Termenul de declarare a recursului:

În temeiul art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Conform art. 95 alin. (1) din Codul electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

Dispozițiile art. 100 alin. (1) din Codul electoral stipulează că, în perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac

Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la data de 24 noiembrie 2023, recursul fiind depus la data de 27 noiembrie 2023, astfel Colegiul conchide că recursul a fost declarat în termen.

Argumentele părților:

În motivarea recursului declarat, recurentul a invocat că încheierea primei instanțe este nefondată.

Făcând referire la prevederile art. 91-101 Cod electoral, s-a menționat că competența la selectarea procedurii de examinare a contestației (în cazul dat concomitent cu procedura de centralizare și confirmare a rezultatelor alegerilor) aparține organului electoral, iar încălcarea modalității de examinare a contestației oferă contestatarului dreptul de a contesta hotărârea respectivă cu cerere prealabilă, iar ulterior în instanța de judecată.

Prin urmare, imputarea reclamanților a lipsei competenței instanței pe motiv că organul electoral ar fi încălcat prevederile art. 100 alin. (4) Cod electoral, este inadmisibilă, deoarece admiterea de către organul electoral a încălcării normei date, denotă ilegalitatea actului administrativ contestat, respectiv impune instanței sarcina controlului legalității acestuia.

Relevă că, actul administrativ primar ce constituie obiectul prezentului litigiu electoral este hotărârea Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1 din 05 noiembrie 2023, nr. 195, prin care s-au declarat inadmisibile contestațiile depuse de recurent și de Brenici Mircea, examinate concomitent.

Din hotărârea respectivă nu reiese că aceasta nu a fost adoptată conform procedurii stabilite de art. 100 alin. (4) Cod electoral, iar în cazul în care instanța conchide că aceasta nu a fost adoptată concomitent cu procedura de centralizare și confirmare a rezultatelor alegerilor, este evident că actul administrativ contestat a fost adoptat ilegal și, respectiv, controlul legalității acestuia aparține instanței de judecată ca urmare a neadmiterii cererilor prealabile.

Mai invocă recurentul că, în cazul în care hotărârea contestată a organului electoral ar fi fost admisă în corespundere cu art. 100 alin. (4) Cod electoral, oricum instanța de judecată dispune de competență în examinarea acțiunii ca urmare a neadmiterii cererilor prealabile, adresate organelor electorale pârâte.

Or, în caz contrar, având în vedere că reclamanții au respectat etapele stabilite de Codul electoral de soluționare a litigiului electoral, soluția primei instanțe de inadmisibilitate a acțiunii pe motivul lipsei competenței, deși este cert că controlul legalității actului administrativ contestat aparține instanței judecătorești, inclusiv în temeiul art. art. 91 alin. (3), 92 alin. (5), 95 alin. (8), 98 alin. (l)-(3), 99 alin. (2), 100 alin. (1), (7), 101 alin. (6) și (7) Cod electoral.

Această concluzie este fortificată și prin dispozițiile art. 99 alin. (2) Cod electoral, ce statuează că dacă a fost adresată organelor electorale și instanței de judecată, contestația se va examina de instanța de judecată, cu excepția cazurilor în care nu a fost respectată procedura prealabilă de examinare, deoarece în speță reclamanții au respectat procedura de soluționare prealabilă a litigiului electoral, astfel încât chiar și în cazul existenței unui conflict de competență

între organul electoral și instanța de judecată, legiuitorul a stabilit expres că competența de examinare aparține instanței de judecată.

Comunicarea actelor:

Colegiul a notificat intimații despre depunerea recursului, oferindu-i un termen pentru prezentarea referinței.

La data de 01 decembrie 2023 intimata Zaporojan Angela a depus referința, solicitând respingerea recursului.

La data de 01 decembrie 2023 reprezentantul intimatului Consiliul electoral al circumscripției electorale sătești Colonița nr. 1/1 a depus referința, solicitând respingerea recursului, cu menținerea încheierii primei instanțe.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizînd legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul judiciar consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins, iar încheierea primei instanțe menținută, din considerentele ce succed.

Conform art. 241 Cod administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nici o cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: […] b) respinge recursul; […]

Articolul 21 alin.(1) din Codul administrativ stipulează că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

În corespundere cu prevederile art.194 alin.(1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

La cercetarea stării de fapt instanța de recurs a stabilit că, prin hotărârea CEC nr. 1108 din 4 iulie 2023, a fost stabilită data alegerilor locale generale pentru 5 noiembrie 2023.

La data de 05 noiembrie 2023 Mircea Brenici a depus la Consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1 o contestație cu privire la tragerea la răspundere a doamnei Angela Zaporojan prin excluderea din cursa electorală.

La fel, la data de 05 noiembrie 2023 Vlad Alexandru a depus la Consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1 o contestație cu privire la tragerea la răspundere a doamnei Angela Zaporojan prin excluderea din cursa electorală.

La data de 05 noiembrie 2023 Consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1 a emis Hotărârea nr. 195, prin care s-au declarat inadmisibile contestațiile depuse de Brenici Mircea și Vlad Alexandru. (f.d. 15-17)

La data de 11 noiembrie 2023 Vlad Alexandru a adresat Comisiei Electorale Centrale o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea hotărârii nr. 195 din 05 noiembrie 2021 a Consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1, concomitent solicitând repunerea în termenul de depunere a cererii prealabile (f.d. 18-19).

La data de 12 noiembrie 2023 Brenici Mircea a adresat Comisiei Electorale Centrale o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea hotărârii nr. 195 din 05 noiembrie 2021 a

Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1, concomitent solicitând repunerea în termen de depunere a cererii prealabile (f.d. 20-21).

La data de 16 noiembrie 2023 Comisia Electorală Centrală a expediat în adresa contestatarilor Brenici Mircea și Vlad Alexandru răspunsurile nr. CEC-8/3749 și nr. CEC-8/3750 din 16 noiembrie 2023, în care a invocat că procedura prealabilă prevăzută de art. 91 alin. (3) Cod electoral a fost respectată iar contestațiile împreună cu materialele anexate urmează a fi depuse la Judecătoria Chișinău sediul Râșcani, personal sau prin reprezentantul împuternicit, în condițiile Codului administrativ nr. 116/2018 în coroborare cu prevederile Codului de procedură civilă nr. 225/2003 și Codului electoral nr. 325/2022. (f.d. 23, 24)

La data de 20 noiembrie 2023 Vlad Alexandru și Brenici Mircea au depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1, Consiliului electoral al circumscripției electorale sătești Colonița nr.1/1, Angela Zaporojan, solicitând anularea hotărârii nr. 195 din 05 noiembrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1 și a deciziilor pe marginea căii prealabile a Comisiei Electorale Centrale, expuse în scrisorile nr. CEC-8/3749 și nr. CEC-8/3750 din 16 noiembrie 2023; anularea rezultatelor alegerilor Primarului s. Colonița, petrecute la 05 noiembrie 2023, în cadrul cărora a fost desemnată câștigător Angela Zaporojan; invalidarea rezultatelor alegerilor Primarului s. Colonița, petrecute la 05 noiembrie 2023, prin care s-a desemnat câștigător Angela Zaporojan, cu petrecerea alegerilor repetate și excluderea din cursa electorală a candidatului Angela Zaporojan.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 24 noiembrie 2023, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vlad Alexandru și Brenici Mircea (f.d. 35-36).

La data de 27 noiembrie 2023 avocatul Corceac Sorin, în interesele recurentului Vlad Alexandru, a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 24 noiembrie 2023, solicitând anularea încheierii primei instanțe cu adoptarea unei noi încheieri privind primirea acțiunii și remiterea acesteia pentru examinare în prima instanță. (f.d. 40-43)

Verificând legalitatea și temeinicia actului judecătoresc contestat, Completul specializat consideră că soluția primei instanțe privind declararea inadmisibilității acțiunii de contencios administrativ, este corectă, urmând a fi menținută din următoarele considerente.

Conform art.98 alin.(2) din Codul electoral, acțiunea în contencios administrativ înaintată la instanța de judecată competentă se examinează în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale Codului administrativ.

În conformitate cu art. 207 alin.(1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu, dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Conform art. 207 alin.(2) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu

același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17;

f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată. Declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin.(2) lit. a) – e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Din analiza acestor prevederi legale, rezultă că admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Astfel, sintagma „în special”, denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate a acțiunii și în același timp oferă un drept exclusiv al judecătorului de a filtra acțiunile în contencios administrativ, inclusiv sub aspectul verificării obiectului acțiunii în contencios administrativ.

Completul judiciar reiterează că, obiect al prezentei acțiuni constituie Hotărârea nr. 195 din 05 noiembrie 2023 a Consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1, prin care s-au declarat inadmisibile contestațiile depuse de Brenici Mircea și Vlad Alexandru, cu privire la tragerea la răspundere a Angelei Zaporojan prin excluderea din cursa electorală.

În acest context este relevant de menționat că, conform art. 100 alin. (4) Cod electoral, contestațiile depuse în ziua alegerilor se examinează în aceeași zi, cu excepțiile stabilite de prezentul capitol, iar cele depuse după încheierea votării se examinează concomitent cu procedura de centralizare și confirmare a rezultatelor alegerilor, inclusiv de validare a mandatelor candidaților aleși.

Din norma legală precitată rezultă expres și cert că, în cazul contestațiilor depuse ulterior petrecerii propriu-zise a alegerilor, acestea sunt examinate concomitent cu procedura de centralizare și validare a rezultatelor alegerilor.

Astfel, ținând cont de faptul că acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată la data de 20 noiembrie 2023, adică mai mult de două săptămâni după încheierea procesului de votare în cadrul alegerilor locale generale pentru funcția de Primar al satului Colonița, petrecute la 05 noiembrie 2023, Completul judiciar va reține ca fiind corectă concluzia judecătorului primei instanțe că în speța se constată existența temeiului de inadmisibilitate a acțiunii în contencios administrativ, prevăzut de art. 207 alin. (1) Cod administrativ în coroborare cu prevederile art. 100 alin. (4) Cod electoral.

Or, în circumstanțele descrise s-a creat o situație în care contestația reclamanților urmează a fi examinată concomitent cu procedura de centralizare și confirmare a rezultatelor alegerilor locale în sat. Colonița – procedură care se realizează de către organele electorale competente, conform art. 174 Cod electoral.

Respectiv, instanța de judecată nu poate să purceadă la examinarea cauzei în fond.

Completul judiciar va respinge ca neîntemeiat argumentul recursului că, în speță ar fi aplicabile prevederile art. 99 alin. (2) Cod electoral, care stipulează că dacă a fost adresată organelor electorale și instanței de judecată, contestația se va examina de instanța de judecată, cu excepția cazurilor în care nu a fost respectată procedura prealabilă de examinare.

Or, în speță nu se întrunesc circumstanțele descrise în norma legală sus enunțată, întrucât contestația a fost adresată organului electoral la data de 05 noiembrie 2023, iar în adresa instanței a fost depusă prin intermediul poștal abia la data de 20 noiembrie 2023.

Completul judiciar menționează că, recurentul insistând că cauza urmează a fi examinată de instanța de judecată în fond, nu ține cont de prevederile art. 100 alin. (1) Cod electoral, care prevede expres că: (1) În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac. [...]

Respectiv, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) și alin. (4) din Cod electoral, instanța de judecată nu este în drept să purceadă la examinarea cauzei în fond.

Prin prisma celor relatate, instanța de recurs reține că soluția adoptată de prima instanță prin încheierea contestată, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6§1 CEDO, or, pretinsele încălcări descrise în contestațiile adresate organului electoral la data de 05 noiembrie 2023 urmează a fi analizate de către organul electoral competent în cadrul procedurii de centralizare și confirmare a rezultatelor alegerilor, inclusiv de validare a mandatelor candidaților aleși.

Respectiv, prin declararea inadmisibilității acțiunii nu se încalcă dreptul contestatarilor de acces la justiție și nici dreptul la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, Completul specializat ajunge la concluzia de a respinge ca neîntemeiat recursul depus de avocatul Corceac Sorin, în interesele recurentului Vlad Alexandru.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se respinge recursul depus de avocatul Corceac Sorin, în interesele recurentului Vlad Alexandru.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 24 noiembrie 2023.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore